

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W ekwed. miesięcznie 70 gr. a odnośnie-
niem przez postać 21 gr. więcej. W wy-
padkach nieprzewidywanych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa,
służenia pracy, przerwaniu komunikacji, abonent niema prawa
żądać pozaterminowych dostaw gazety, lub zwrotu ceny abona-
mentu. Za długi ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada. Redaktor
przejmując od 10-12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Re-
dakcja nie svara i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickie-
wiana 1. Telefon 80. Konto csekowe P. K. O. Poznań 204, 252.

*Sumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy silną Ojczyznę!*

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. 7
wiadomościach potocznych 30 gr., za reklamy na str. 4-lam. w
wiadomościach potocznych 50 gr., za reklamy na str. 6-lam. w
wiadomościach potocznych 80 gr. Rabatu udziela się przy częstem ogłoszaniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi
trzy razy tygodn. i to: w poniedziałek, środek i piątek. Przy naj-
dłuższym terminie należności rabat spada. Dla spraw sporadycznych jest
właściwy Sąd w Wąbrzesku. — Za terminowy druk, przepisanie
miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo
zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

Nr. 59

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, czwartek dnia 21 maja 1936 r.

Rok 17

Kto Polak ♦ podaży 7 czerwca do Dębowejłaki

Świat na wulkanie chce pokoju

Pokój — to słowo magiczne. Niczego, zdaje się, ludzie tak nie pragną jak pokoju. Tyle o nim wciąż piszą, tyle mówią o nim wszędzie. A jednak mimo, iż jest tak upragniony, mimo, że się ku niemu tak dąży, jakże trudno osiągnąć pokój na stałe. Od niepamiętnych czasów, aż do naszych dni, pokój trwały wydaje się jakby jakimś nieosiągalnym marzeniem. Uczni wszystkich krajów i czasów, wielcy filozofowie, politycy i społecznicy najróżniejszych używali pomysłów, aby wreszcie świat uszczęśliwić, obdarzyć go niezmaconym już nigdy spokojem, lecz zawsze raczej zawodziły te ich środki i sposoby.

Nadeszły wreszcie czasy, gdy się już zaczęło zdawać, iż świat zdoła się ucywilizować, do tego stopnia, aby wreszcie zrozumieć i w życie wprowadzić teorie o błogich skutkach i dobrodziejstwach pokoju wśród państw, społeczeństw i narodów. Wiadomo bowiem, jakie mnóstwo każda wojna, nawet wśród zwycięstw, pochłania ofiar, bądź w ludziach, bądź w skarbach materialnych i duchowych poszczególnych narodów.

Wbrew jednak wszelkim przewidywaniom staliśmy się świadkami wojny, jakiej świat nigdy przedtem nie widział. Najokrutniejsze i najwyszukańsze morderstwa, przy użyciu najnowocześniejszych wynalazków, jak gazy trujące, samoloty i inne tego rodzaju środki najbezpieczniejsze grabieże i rozboje, krew płynąca strumieniami, ruiny i zgłiszczą barbarzyńskie niszczenie kulturalnego dorobku, widmo głodu i najstraszniejszej nędzy, niezliczona ilość trupów i kalek, mnóstwo unieszczęśliwionych rodzin i jednostek — oto znak tego okresu, piętno dni dzisiejszych.

Umysły ludzkie już nawet sprawy zdać sobie nie mogły z tego co się działo. Tak były tem wszystkim oszołomione, tak ciężarem klęsk przygniecione, tak beznadziejnie patrzące w przyszłość, że świat cały zaczął się przedstawiać, jak jakaś otchłań powszechnego chaosu, jak jakaś przepaść piekielna z dantejskim napisem: „Porzućcie wszelką nadzieję”.

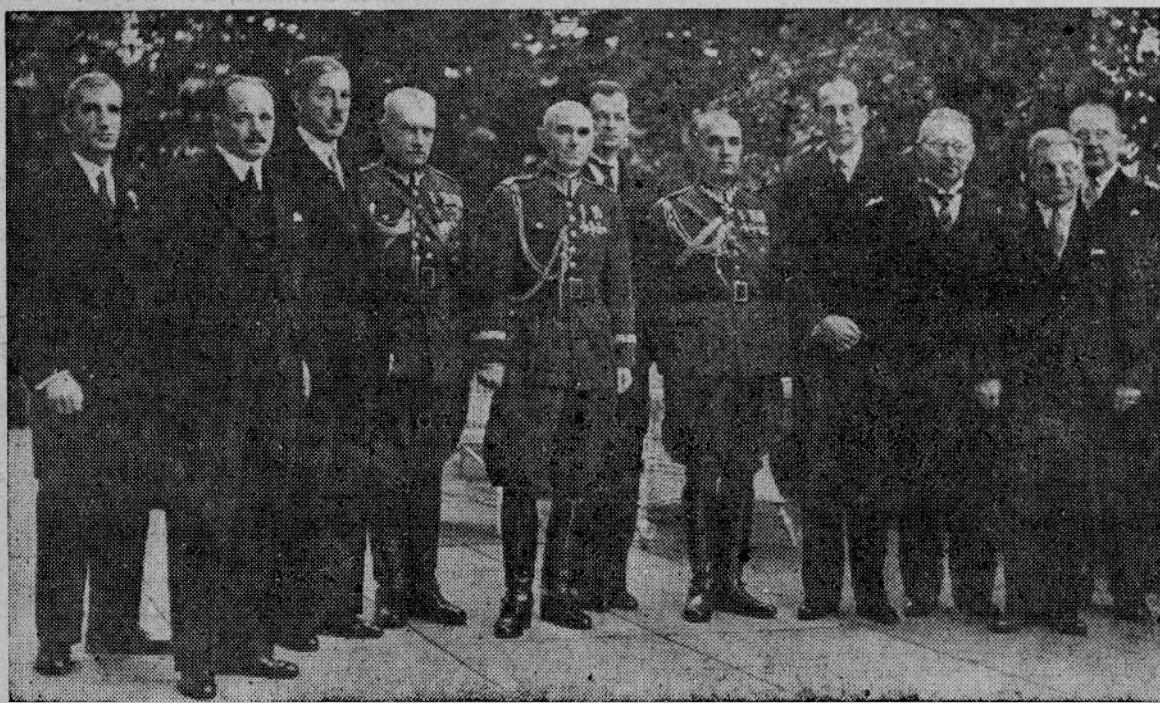
Jęk dusz zboliałych, znękanych cierpieniem, rozbitych gradem klęsk wszelkiego rodzaju, jęk błagalny o ratunek i pomoc, zdawało się nie dochodzić do nieba.

I każdy miał sposobność doświadczyć na sobie, że „nic tak nie boli, jak chwile szczęścia wspomniane w niewoli”.

I każdy miał sposobność przekonania się o tem, że ludzkość błąka się po manowcach i bezdrożach, że z wła-

„Przyszedłem zaczerpnąć Ducha Komendanta”

Przemówienie premiera gen. Sławoj-Składkowskiego na zjeździe Piątek

Gabinet gen. Sławoj- Składkowskiego

Stoją od lewej ku prawej:
min. rolnictwa Poniato-
wski, min. opieki społ.
Kościelkowski, wicepre-
mier Kwiatkowski, insp.
gen. sił zbrojnych gen.
Rydz-Śmigły, min. spra-
wiedliwości Grabowski,
min. wojny gen. Kasprzy-
cki, min. spraw zagr. —
Beck, min. oświaty Świę-
tosławski, min. komunika-
cji Ulryh i min. poczty
Kaliński.

WARSZAWA. Na wialnym zjeździe Koła Piątek, który odbył się w ubiegłą niedzielę, premier gen. Sławoj-Składkowski wygłosił następujące przemówienie:

„Koledzy!

Przyszedłem tu zameldować Wam że z rozkazu Pana Prezydenta i Ge-

nerała Śmigłego Rydza zostałem premierem. Przyszedłem tutaj, ażeby pokrzepić Waszą obecnością, żeby zaczerpnąć Ducha Komendanta, który napewno wśród nas w naszych obradach bierze udział (zebrani wstają). Przyszedłem zaczerpnąć Ducha Komendanta dlatego, że idę do walki.

snej winy stacza się ku przepaści, bliska upadku.

Ludzkość ocknęła się nieco. Zrozumiano nareszcie, że cierpienia te i nieszczęścia są jakby czyścicem, z którego świat cały może wyjść odrodzony. Jak bowiem duch pojedynczego człowieka może się oczyścić w ogniu cierpienia i pragnienia dobra, tak też i wszelkie społeczeństwa ludzkość cała musi przejść przez ogień aby się przemienić, odnowić, odrodzić swego ducha. Jak połamany i zniszczony kruszc szlachetny musi przetrwać się w tyglu, aby nabrać nowych kształtów, nowego wyglądu.

Jak dotychczas jednak świat zrozumiał wprawdzie sytuację, w jakiej się znajduje, nie znalazł jeszcze właściwej drogi dla siebie. Nie zdołał otrząsnąć się jeszcze z namietności, nalciałości i brudów, które przyłgnęły do niego, wżarły się we wszelkie zakamarki życia. Nie pomagają nie konferencje narodów, bezpłodne są decyzje i plany Ligi Narodów. Panuje niesłychany zamęt ekonomiczny społeczny, polityczny. Kryzys powszechny drażni obozwałnia wszystkich i

wszystko, doprowadza niemal do rozpaczy.

Świat czuje się w tyglu, ale niewiadomo jeszcze, kto zaczerpnie tej roztopionej masy, aby ukształtować nowe formy jasnego, czystego i lśniącego kruszku, nadać nowy piękny wygląd temu, co było złe i potworne.

Próżne czekanie. Twórcami bowiem tego nowego świata możemy być tylko sami. Musimy się przemienić wewnętrznie, nie czekając przemiany z zewnątrz. Musimy przeistoczyć swego ducha, wyrzucając z siebie wszystko, co go zachwaciło co go znieprawilo aby wreszcie przygotować tam miejsce dla dobra, a temsamem i dla wewnętrznego, prawdziwego spokoju.

Każdy tę przemianę musi zacząć od siebie, a wówczas i ludzkość cała zdoła się przemienić odrodzić a wybywszy się dzięki tak bolesnemu i długotrwałemu doświadczeniu z dotychczasowych swych błędów, występów i zbrodni, zaczawszy nowe życie w szerszym pragnieniu i pełnieniu dobra, będzie się mogła cieszyć wreszcie rzeczywistym i trwałym błogim pokojem.

Przypomnijmy sobie, Koledzy, jak to było dawniej z walką. Jeżeli ktoś z nas szedł na patrol, to wtedy koledzy mu pomagali; jeżeli bagnet siedział źle na łufie, to koledzy pożyczali mu swego bagnetu; jeżeli miał pustą ładownicę, to każdy dorzucił mu po naboju do ładownicy; jeżeli maniera była pusta to dawali mu kawy lub chociażby wody, ażeby coś miał na patrolu.

Ale nie było to najważniejsze. Najważniejszym było to, aby ten patrol szedł naprzód i patrolował.

Dzisiaj, Koledzy, razem z Panem Generałem Śmigłym Rydzem idę na patrol i przyrzekam Wam, że nie pójde jak inni na wieś szukać jajek i sera. Będę tym, który będzie patrolował, aby ochraniać Wasze siły.

Ja za to, Koledzy chcę od Was bym miał tę pewność, że kiedy ujrzycie, że ja walczę tam na progu, abyście mnie wsparli, abyście mi pomogli, abym czuł również że nie jestem sam, że Wy dajecie mi możność — jeżeli nie zwycięstwa — to wytrzymania w walce.

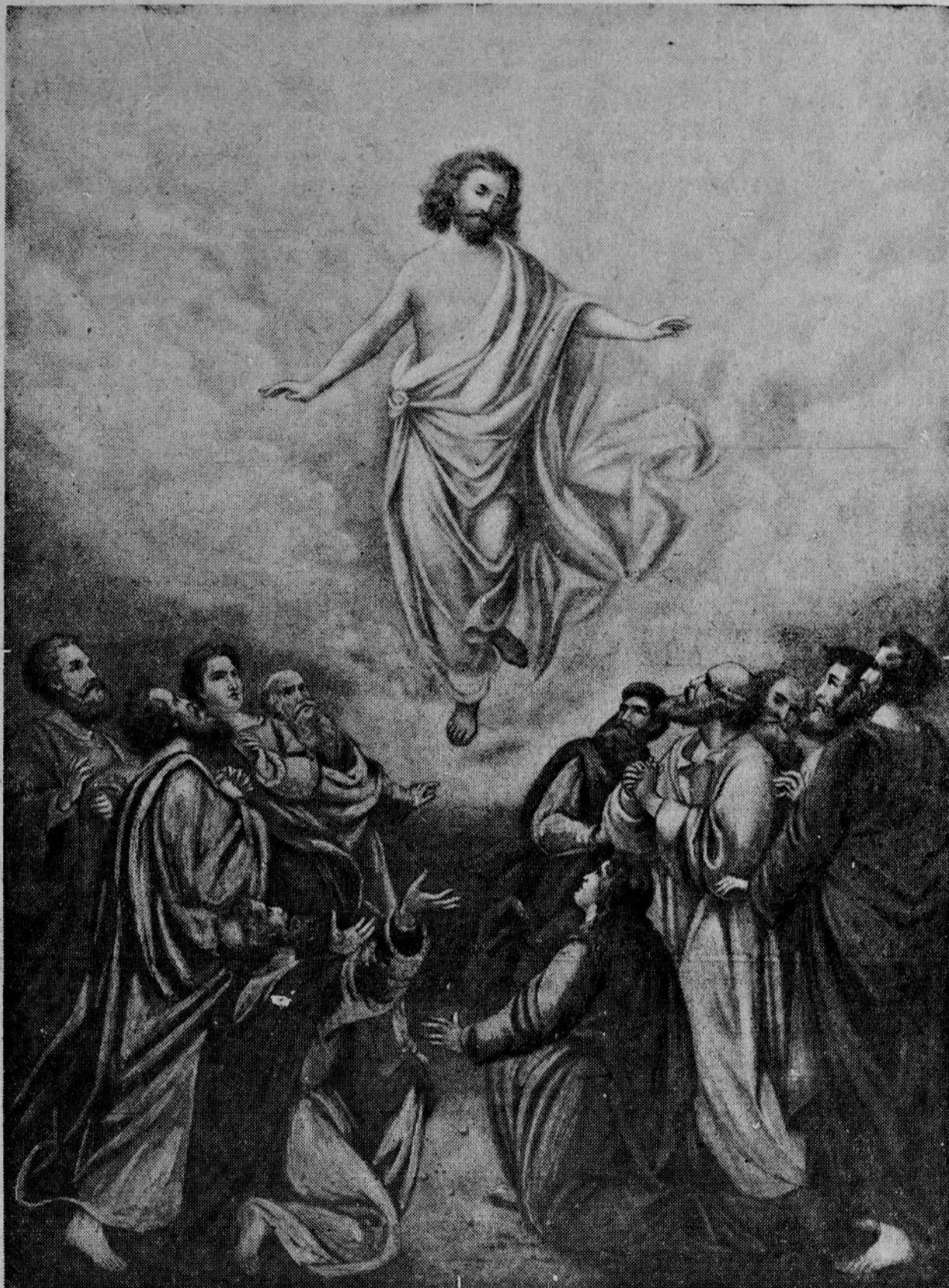
Tych nieprzyjaciół napewno będę przed sobą miał. To jest bezrobocie, to jest brak zgody wśród nas, to chęć krytykowania wszystkich, to cały szereg rzeczy, które trzeba zwalczać.

Proszę Was Koledzy, bardzo o pomoc w tej walce; jeżeli proszę Kolegów, nie pomożecie mi, to byłbym głupi gdybym myślał, że zwyciężę.

Jeżeli pomożecie mi, to wtedy możliwym jest, że zbudzi się Polska taka, jaką Komendant kazał nam widzieć w dniu 6 sierpnia”.

7 czerwca spotykamy się wszyscy w Dębowejłące

Wniebowstąpienie Pańskie

Święto na pamiątkę powrotu Chrystusa Pana do nieba obchodzili chrześcijanie już bardzo wcześnie. Rozpowszechniło się ono zaraz po ustaniu prześladowania chrześcijan, którzy znali i wielką cześć otaczali miejsce, z którego Chrystus wstąpił do niebios. Cesarzowa Helena wzniosła na tej górze wspaniałą bazylikę, zburzoną później przez Saracenów.

Co do obowiązków liturgicznych, związanych z dniem Wniebowstąpienia, to od najdawniejszych czasów stała się procesja ich charakterystyczną częścią składową. Najstarsze wiadomości o sposobie obchodzenia tego święta w Jerozolimie podają, że wierni udawali się w środę po godzinie, szóstej, czyli około naszej 12-tej w nocy, z Jeruzalem do Betleem w uroczystym pochodzie, gdzie w kościele Narodzenia Chrystusa odbywali wigilję. Dnia następnego, odprawiono tam mszę świętą z kazaniem, by wieczorem znowu wrócić w procesji do Jerozolimy.

Od VIII w. nabożeństwa te odprawiano na Górze Oliwnej. W średnich wiekach urządzano w tym dniu procesje także w Galicji i w Niemczech, a zwyczaj ten wskazuje jak bardzo przy wprowadzaniu aktów liturgicznych starano się naśladować to, co czynił

Chrystus. W tym wypadku szło o symboliczne przedstawienie wyprowadzenia przez Chrystusa uczniów na Górę Oliwną, gdzie odbyło się Wniebowstąpienie.

W dawnych czasach starano się przedstawiać ludowi cud Wniebowstąpienia zupełnie plastycznie, mianowicie wyciągano figurę Chrystusa przez otwór w suficie w kościele, tak, że znikająca ona z oczu wiernych. Dziś do liturgji tego święta należy też

zwyczaj, że po odczytaniu ewangelji podczas sumy gasi się i odstawia na bok paschał, tj. grubą świecę, stojącą na ołtarzu, którą zapalało się w czasie sumy przez cały okres powielkarnocy.

Podczas mszy św. odczytywane są teksty z Pisma świętego, przypominające radosny fakt Wniebowstąpienia. Także i ewangelja tego dnia krótko wspomina o Wniebowstąpieniu Chrystusa.

Rząd nie myśli o obniżeniu wartości złota

Oświadczenie nowego prezesa Banku Polskiego

WARSZAWA. — Nowomianowany prezes Banku Polskiego p. Byrka udzielił przedstawicielowi „IKC” wywiadu, w którym stwierdził w formie bardzo katerycznej, że sfery kierujące naszą polityką finansową, stoją na niezachwianym gruncie utrzymania dotychczasowej pełnej wartości złoto. O dewaluacji i inflacji złoto wogóle mowy być nie może.

Temu samemu przekonaniu dał nowy prezes Banku Polskiego p. W. Byrka wyraz w sobotę w czasie wizyty, złożonej w klubie sprawozdawców parlamentarnych w Sejmie, w czasie

której wyraził chęć utrzymania jak najściślejszego kontaktu z prasą i prosił o współpracę prasy.

MINISTER KOŚCIAŁKOWSKI W BIURZE GŁÓWNYM FUNDUSZU PRACY

Minister opieki społecznej p. Marjan Zyndram-Kościółkowski przybył w dniu 19-tym bm. o godz. 9-ej rano do głównego biura Funduszu Pracy, gdzie zapoznał się z poszczególnymi działami tej instytucji. Pracowników

biura głównego Funduszu Pracy — przedstawił ministrowi Kościółkowskiemu dyrektor Funduszu Pracy p. Mikołaj Dolanowski.

Minister Kościółkowski szczególnie interesował się sprawą zatrudnienia oraz zagadnieniem bezrobotnej młodzieży — wysłuchując sprawozdań naczelników poszczególnych wydziałów oraz udzielając ze swej strony szeregu wskazówek.

Obecność ministra Kościółkowskiego w Funduszu Pracy wiąże się z jego przemówieniem wygłoszonym podczas obejmowania urzędowania w ministerstwie opieki społecznej. W przemówieniu tem — jak wiadomo — minister Kościółkowski podkreślił że na czoło wszystkich zagadnień państwowych wysuwa się konieczność walki z bezrobociem i że do sprawy zatrudnienia bezrobotnych w urzędowaniu swem przywiązywać będzie największą wagę.

„ISKRA” WYRUSZA W PODRÓŻ SZKOLNĄ

TORUŃ. W dniu 20 maja z portu wojennego w Gdyni żaglowiec szkolny Marynarki Wojennej O. R. P. — „Iskra” wyruszy w 5 miesięczną podróż szkolną z młodszym kursem Szkoły Podchorążych Marynarki Wojennej.

W bieżącym roku O. R. P. „Iskra” zawinie do następujących portów: — Le Havre, Gadix, Palma na Mallorce, Casablanca, Sante Cruz, Ponte del Gada na wyspach Azorskich, Londyn. Poza to podchorążowie odbędą parodiową wycieczkę do Paryża. Trasa podróży pomyślana jest wyjątkowo ciekawie i kształco i tak np. w Le Havre podchorążowie będą mogli — zwiedzić w stoczni budujący się nasz nowy krążownik szkolny „Gryf”. Należy zaznaczyć, że „Iskra” budzi we wszystkich portach zagranicznych — szczery podziw cudzoziemców i jest wspaniałym czynnikiem propagandowym zarówno kultury jak i tężyzny wielkiego mocarstwa morskiego. W związku z odkotwiczeniem Rozgłośnia Pomorska nada na wszystkie rozgłośnie Polskiego Radja pogadankę aktualną w dniu 19 bm. o godz. 20,55

WYNIKI ZAWODÓW BALONÓW WOLNYCH

TORUŃ. Balony biorące udział w 8-tych Krajowych Zawodach Balonów Wolnych o puchar imienia płk. Wańkowicza, wylądowały wszystkie w niedzielę do godz. 21-szej w okolicach Białosłowiwa pow. wyrzyckiego.

Według obliczeń komisji sędziowskiej, pierwsze miejsce zajął balon z Aeroklubu Lwowskiego z załogą p. Markiewiczem i Kubicą, drugie miejsce „Hel” z Aeroklubu Pomorskiego z kpt. Menschem i por. Filipowskim, trzecie „Wilno” z załogą por. Brenkiem i por. Surgatem z Aeroklubu Pomorskiego, 4 „Łódź” z por. Blochem i por. Łaszewskim, 5-te „Katowice” z por. Sidorem i por. Kędzierskim.

Kolejności innych balonów, które wylądowały w większej odległości od celu, jeszcze nie ustalono.

W 88 ROCZNICĘ POWSTANIA 1848 R.

POZNAŃ. Z okazji 88-iej rocznicy powstania 1848 r. odbyły się wczoraj wspaniałe uroczystości w Książu na terenie pamiętnych walk kosynierów. Na uroczystość przybyli z Poznania m. in. zastępca dowódcy O. K. 7 płk. Świtalski, kierownik Okr. Urzędu W. F. i P. W. pplk. Sokołowski i inni.

Na mogile, w której spoczywają zwłoki około 700 powstańców, odbyła się msza św. połowa, poczem odebrano przyrzeczenie strzeleckie oraz rozdano nagrody w marszu pamiątkowym Śrem-Książ. Na zakończenie podniosły uroczystości, w której tłumny udział wzięło całe społeczeństwo, nastąpiło otwarcie wystawy pamiątek z 1848 r.

